
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

בלשנות שמית משווה: הגה וצורות - 10840

תאריך עדכון אחרון 11-08-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ביה"ס למדעי הלשון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): סטבן פסברג

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: steven.fassberg@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: לפי תיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מבוא לסיווג, תורת ההגה ותורת הצורות של השפות השמיות. יושם דגש על התיאור ההיסטורי והדיאכרוני של משפחת השפות השמיות וגלגוליה מהאם השמית (פרוטו-שמית).

מטרות הקורס:

להכיר לסטודנטים את התפתחות השפות השמיות לאור תורת הבלשנות ההיסטורית ולהכיר להם את יחסי הקרבה והריחוק בין השפות השמיות השונות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנטים יבינו את תולדות השפות השמיות ואת יחסיהן אחת עם השנייה וגם יבינו את ההישגים והקשיים בחקר הבלשנות ההיסטורית וההשוואתית

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות ותרגילים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

א. סיווג

ב. תורת ההגה

1. מלאי העיצורים

2. מלאי התנועות

3. הדו-תנועות

ג. מערכת הפועל

ד. מערכת השם

חומר חובה לקריאה:

י' בלאו, "הרהורים על מעמדן הלשוני של שתי שפות שמיות קדומות בעלות זיקה תרבותית למקרא", לשוננו סט (תשס"ז), עמ' 215-220.

ח"א גינזברג, ההיסטוריה של עם ישראל, סדרה ראשונה, כרך שני: האבות, עמ' 62-75. העורך ב' מזר, תל-אביב תשכ"ז.

(H.L. Ginsberg, "The Northwest Semitic Languages," pp. 102-124 in ed. B. Mazar, The World History of the Jewish People, 1.2: Patriarchs. Tel Aviv 1970.

ד' סיון, "מעמד האוגריתית בקרב הלשונות השמיות הצפוניות-מערביות בעקבות מחקר חדש", תשורה לשמואל: מחקרים בעולם המקרא, עמ' 287-297. עורכים צ' טלשיר ואחרים. ירושלים שס"א.

ח"י פולוצקי, "הלשונות השמיות", ההיסטוריה של עם ישראל, סדרה ראשונה, כרך ראשון: בשחר הציביליזציה, עמ' 67-70. העורך א"א ספייזר. תל-אביב תשכ"ז (J.H. Polotsky, "Semitics", pp. 99-111 in ed. E.A. Speiser, *The World History of the Jewish People, 1.1: At the Dawn of Civilization*. Tel-Aviv 1964.

ח' רבין, שפות שמיות. ירושלים תשנ"א.

J. Barth, *Die Nominalbildung in den semitischen Sprachen*. Leipzig 1894.

———, *Die Pronominalbildung in den semitischen Sprachen*. Leipzig 1913.

P.R. Bennett, *Comparative Semitic Linguistics: A Manual*. Winona Lake, Indiana 1998.

G. Bergsträsser, *Introduction to the Semitic Languages, Text Specimens and Grammatical Sketches*. Tr. P.T. Daniels. Winona Lake 1983 (&eq; *Einführung in die semitischen Sprachen, Sprachproben und grammatische Skizzen*. München 1928).

C. Brockelmann, *Grundriss der vergleichenden Grammatik der semitischen Sprachen*. Berlin 1908-1913.

———, *Précis de linguistique sémitique*. Paris 1910.
A. Butts, ed., *Semitic Languages in Contact*. Leiden, 2015.

D. Cohen, *Dictionnaire des racines sémitiques ou attestées dans les langues sémitiques*. 10 fascicles (? - K). Paris 1970-.

A. Dolgopolsky, *From Proto-Semitic to Hebrew. Phonology: Etymological Approach in a Hamito-Semitic Perspective*. Milan 1999.

L. Edzard, *Polygenesis, Convergence, and Entropy: An Alternative Model of Linguistic Evolution Applied to Semitic Linguistics*. Wiesbaden 1998.

———, ed., *Semitic and Afroasiatic: Challenges and Opportunities*. Wiesbaden 2012.

A. Faber, "Semitic Sibilants in an Afro-Asiatic Context," *Journal of Semitic Studies* 29 (1984) 189-224,

——— "Akkadian Evidence for Proto-Semitic Affricates," *Journal of Cuneiform Studies* 37 (1985) 100-107.

J. Fox, *Semitic Nouns Patterns*. Winona Lake, Indiana 2003.

W.R. Garr, *Dialect Geography of Syria-Palestine, 1000-586 B.C.E.* Philadelphia 1985.

———, "The Comparative Method in Semitic Linguistics," *Aula Orientalis* 23 (2005) 17-21.

G. Goldenberg, *Semitic Languages: Features, Structures, Relations, Processes.* Oxford 2013.

M.H. Goshen-Gottstein, *Comparative Semitic Linguistics: A Students' Reader.* Jerusalem 1976.

L.H. Gray, *Introduction to Semitic Comparative Linguistics.* New York 1934.

H. Gzella, ed., *Languages from the World of the Bible.* Boston/Berlin 2012.

J.-C. Haelewyck, *Grammaire comparée des langue sémitiques: éléments de phonétique, de morphologie et de syntaxe*2. Bruxelles 2016.

J. Hackett and N. Pat-El, "On Canaanite and Historical Linguistics: A Rejoinder to Anson Rainey," *Maarav* 17 (2010) 173-188.

Z. Harris, *Development of the Canaanite Dialects: An Investigation in Linguistic History.* New Haven 1939.

R. Hasselbach, *Case in Semitic: Roles, Relations, and Reconstruction.* Oxford 2013.

R. Hetzron, "Two Principles of Genetic Reconstruction," *Lingua* 38 (1976) 89-108.

———, ed., *The Semitic Languages.* New York 1998.

J.H. Hospers, *A Basic Bibliography for the Study of the Semitic Languages.* 2 vols. Leiden 1973.

J. Huehnergard, "Remarks on the Classification of the Northwest Semitic Languages," pp. 282-293 in eds. J. Hoftijzer and G. van der Kooij, *The Balaam Text from Deir Alla Re-evaluated: Proceedings of the International Symposium held at Leiden 21-24 August 1989.* Leiden 1991.

———, "Languages (Introductory)," *Anchor Bible Dictionary* 4:155-170. New York 1992.

*———, "Semitic Languages," 4:2117-2134 in ed. J.M. Sasson, *Civilizations of the Ancient Near East.* New York 1995.

———, "New Directions in the Study of Semitic Languages," pp. 251-272 in eds. J.S.

-
- Cooper and G.M. Schwartz, *The Study of the Ancient Near East in the 21st Century: The William Foxwell Albright Centennial Conference*. Winona Lake, Indiana 1996.
- , “Afro-Asiatic,” pp. 138-139 in ed. R.D. Woodard, *The Cambridge Encyclopedia of the World’s Ancient Languages*. Cambridge 2003.
- , “Features of Central Semitic,” pp. 155-203 in ed. A. Giamto, *Biblical and Oriental Essays in Memory of William L. Moran* (&eq; *Biblica et Orientalia* 48). Rome 2005.
- and N. Pat-El, *The Semitic Languages*2. London 2019.
- S. Izre’el, ed., *Semitic Linguistics: The State of the Art at the Turn of the Twenty First Century* (&eq; *Israel Oriental Studies* 20). Tel Aviv 2002.
- and S. Raz, *Studies in Modern Semitic Languages* (&eq; *Israel Oriental Studies* 16). Tel Aviv 1996.
- S.A. Kaufman, “Semitics: Directions and Re-Directions,” pp. 273-282 in eds. J.S. Cooper and G.M. Schwartz, *The Study of the Ancient Near East in the 21st Century: The William Foxwell Albright Centennial Conference*. Winona Lake, Indiana 1996.
- A.S. Kaye, ed., *Phonologies of Asia and Africa, Vol. 1: Afroasiatic Languages*. Winona Lake, Indiana 1997.
- , ed., *Morphologies of Asia and Africa, Vol. 1: Afroasiatic Languages*. Winona Lake, Indiana 2007.
- B. Kienast, *Historische Semitische Sprachwissenschaft*. Wiesbaden 2001.
- N.J.C. Kouwenberg, *The Akkadian Verb and Its Semitic Background*. Winona Lake, Indiana 2010.
- M. Krebern timer, “The Linguistic Classification of Eblaite: Methods, Problems, and Results,” pp. 233-249 in eds. J.S. Cooper and G.M. Schwartz, *The Study of the Ancient Near East in the 21st Century: The William Foxwell Albright Centennial Conference*. Winona Lake, Indiana 1996.
- J. Kuryłowicz, *Studies in Semitic Grammar and Metrics*. London 1973.
- E. Lipiński, *Semitic Languages: Outline of a Comparative Grammar*. Leuven 1997.
- , *Semitic Linguistics in Historical Perspective*. Leuven 2014.
- A. Maman, *Comparative Semitic Philology in the Middle Ages from Sa’adiah Gaon to Ibn Barūn (10th-12th C.)*. Leiden 2004.

-
- S. Moscati et al., *An Introduction to the Comparative Grammar of the Semitic Languages*. Wiesbaden 1964.
- Th. Nöldeke, *Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft*. Strassburg 1904.
- , *Neue Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft*. Strassburg 1910.
- E. de Lacy O’Leary, *Comparative Grammar of the Semitic Languages*. London 1923.
- G. del Olmo Lete, *Questions of Semitic Linguistics: Root and Lexeme. The History of Research*. Bethesda, Maryland 2008.
- , *Studies in Common and Comparative Semitics. Selected Papers*. Cordoba 2015.
- J.N. Postgate, ed., *Languages of Iraq: Ancient and Modern*. Cambridge 2007.
- *A. Rainey, “Redefining Hebrew —A Transjordanian Language,” *Maarav* 14 (2007) 67-81.
- A.D. Rubin, *Studies in Semitic Grammaticalization*. Winona Lake, Indiana 2005.
- , *A Brief Introduction to the Semitic Languages*. Gorgias Handbooks 19. Piscataway, NJ 2010.
- R. Stempel, *Abriss einer historischen Grammatik der semitischen Sprachen*. Frankfurt am Main 1999.
- R.C. Steiner, *The Case for Fricative-Laterals in Proto-Semitic*. New Haven, Connecticut 1977.
- , *Affricated Ṣade in the Semitic Languages*. New York 1982.
- , “Addenda to The Case for Fricative-Laterals in Proto-Semitic,” pp. 1499-1513 in ed. A.S. Kaye, *Semitic Studies in Honor of Wolf Leslau on the Occasion of His Eighty-Fifth Birthday November 14th, 1991*. Wiesbaden 1991.
- . *Early Northwest Semitic Serpent Spells in the Pyramid Texts*. Winona Lake, Indiana 2011.
- R.M. Voigt, “The Classification of Central Semitic,” *Journal of Semitic Studies* 32 (1987) 1-21.
- X5
- S. Weninger et al., eds., *The Semitic Languages: An International Handbook*.

Mouton 2011.

W. Wright, *Lectures on the Comparative Grammar of the Semitic Languages*.
Cambridge 1890.

<http://www.semiticbibliography.org/>

חומר לקריאה נוספת:

י' בלאו, "הרהורים על מעמדן הלשוני של שתי שפות שמיות קדומות בעלות זיקה תרבותית למקרא",
לשונו סט (תשס"ז), עמ' 220-215.

ח"א גינברג, ההיסטוריה של עם ישראל, סדרה ראשונה, כרך שני: האבות, עמ' 62-75. העורך ב' מזר,
תל-אביב תשכ"ז.

(H.L. Ginsberg, "The Northwest Semitic Languages," pp. 102-124 in ed. B. Mazar,
The World History of the Jewish People, 1.2: Patriarchs. Tel Aviv 1970.

ד' סיון, "מעמד האוגריתית בקרב הלשונות השמיות הצפונית-מערביות בעקבות מחקר חדש", תשורה
לשמואל: מחקרים בעולם המקרא, עמ' 287-297. עורכים צ' טלשיר ואחרים. ירושלים שס"א.

ח"י פולוצקי, "הלשונות השמיות", ההיסטוריה של עם ישראל, סדרה ראשונה, כרך ראשון: בשחר
הציביליזציה, עמ' 67-70. העורך א"א ספייזר. תל-אביב תשכ"ז (J.H. Polotsky, "Semitics",
pp. 99-111 in ed. E.A. Speiser, *The World History of the Jewish People*, 1.1: At the
Dawn of Civilization. Tel-Aviv 1964.

ח' רבין, שפות שמיות. ירושלים תשנ"א.

J. Barth, *Die Nominalbildung in den semitischen Sprachen*. Leipzig 1894.

———, *Die Pronominalbildung in den semitischen Sprachen*. Leipzig 1913.

P.R. Bennett, *Comparative Semitic Linguistics: A Manual*. Winona Lake, Indiana
1998.

G. Bergsträsser, *Introduction to the Semitic Languages, Text Specimens and
Grammatical Sketches*. Tr. P.T. Daniels. Winona Lake 1983 (&eq; Einführung in die
semitischen Sprachen, Sprachproben und grammatische Skizzen. München 1928).

C. Brockelmann, *Grundriss der vergleichenden Grammatik der semitischen
Sprachen*. Berlin 1908-1913.

———, *Précis de linguistique sémitique*. Paris 1910.
A. Butts, ed., *Semitic Languages in Contact*. Leiden, 2015.

-
- D. Cohen, *Dictionnaire des racines sémitiques ou attestées dans les langues sémitiques*. 10 fascicles (ʔ - K). Paris 1970-.
- A. Dolgopolsky, *From Proto-Semitic to Hebrew. Phonology: Etymological Approach in a Hamito-Semitic Perspective*. Milan 1999.
- L. Edzard, *Polygenesis, Convergence, and Entropy: An Alternative Model of Linguistic Evolution Applied to Semitic Linguistics*. Wiesbaden 1998.
- , ed., *Semitic and Afroasiatic: Challenges and Opportunities*. Wiesbaden 2012.
- A. Faber, "Semitic Sibilants in an Afro-Asiatic Context," *Journal of Semitic Studies* 29 (1984) 189-224,
- "Akkadian Evidence for Proto-Semitic Affricates," *Journal of Cuneiform Studies* 37 (1985) 100-107.
- J. Fox, *Semitic Nouns Patterns*. Winona Lake, Indiana 2003.
- W.R. Garr, *Dialect Geography of Syria-Palestine, 1000-586 B.C.E.* Philadelphia 1985.
- , "The Comparative Method in Semitic Linguistics," *Aula Orientalis* 23 (2005) 17-21.
- G. Goldenberg, *Semitic Languages: Features, Structures, Relations, Processes*. Oxford 2013.
- M.H. Goshen-Gottstein, *Comparative Semitic Linguistics: A Students' Reader*. Jerusalem 1976.
- L.H. Gray, *Introduction to Semitic Comparative Linguistics*. New York 1934.
- H. Gzella, ed., *Languages from the World of the Bible*. Boston/Berlin 2012.
- J.-C. Haelewyck, *Grammaire comparée des langue sémitiques: éléments de phonétique, de morphologie et de syntaxe*. Bruxelles 2016.
- J. Hackett and N. Pat-El, "On Canaanite and Historical Linguistics: A Rejoinder to Anson Rainey," *Maarav* 17 (2010) 173-188.
- Z. Harris, *Development of the Canaanite Dialects: An Investigation in Linguistic History*. New Haven 1939.
- R. Hasselbach, *Case in Semitic: Roles, Relations, and Reconstruction*. Oxford 2013.

-
- R. Hetzron, "Two Principles of Genetic Reconstruction," *Lingua* 38 (1976) 89-108.
- , ed., *The Semitic Languages*. New York 1998.
- J.H. Hospers, *A Basic Bibliography for the Study of the Semitic Languages*. 2 vols. Leiden 1973.
- J. Huehnergard, "Remarks on the Classification of the Northwest Semitic Languages," pp. 282-293 in eds. J. Hoftijzer and G. van der Kooij, *The Balaam Text from Deir Alla Re-evaluated: Proceedings of the International Symposium held at Leiden 21-24 August 1989*. Leiden 1991.
- , "Languages (Introductory)," *Anchor Bible Dictionary* 4:155-170. New York 1992.
- *———, "Semitic Languages," 4:2117-2134 in ed. J.M. Sasson, *Civilizations of the Ancient Near East*. New York 1995.
- , "New Directions in the Study of Semitic Languages," pp. 251-272 in eds. J.S. Cooper and G.M. Schwartz, *The Study of the Ancient Near East in the 21st Century: The William Foxwell Albright Centennial Conference*. Winona Lake, Indiana 1996.
- , "Afro-Asiatic," pp. 138-139 in ed. R.D. Woodard, *The Cambridge Encyclopedia of the World's Ancient Languages*. Cambridge 2003.
- , "Features of Central Semitic," pp. 155-203 in ed. A. Giamato, *Biblical and Oriental Essays in Memory of William L. Moran* (&eq; *Biblica et Orientalia* 48). Rome 2005.
- and N. Pat-El, *The Semitic Languages* 2. London 2019.
- S. Izre'el, ed., *Semitic Linguistics: The State of the Art at the Turn of the Twenty First Century* (&eq; *Israel Oriental Studies* 20). Tel Aviv 2002.
- and S. Raz, *Studies in Modern Semitic Languages* (&eq; *Israel Oriental Studies* 16). Tel Aviv 1996.
- S.A. Kaufman, "Semitics: Directions and Re-Directions," pp. 273-282 in eds. J.S. Cooper and G.M. Schwartz, *The Study of the Ancient Near East in the 21st Century: The William Foxwell Albright Centennial Conference*. Winona Lake, Indiana 1996.
- A.S. Kaye, ed., *Phonologies of Asia and Africa, Vol. 1: Afroasiatic Languages*. Winona Lake, Indiana 1997.
- , ed., *Morphologies of Asia and Africa, Vol. 1: Afroasiatic Languages*. Winona Lake, Indiana 2007.

-
- B. Kienast, *Historische Semitische Sprachwissenschaft*. Wiesbaden 2001.
- N.J.C. Kouwenberg, *The Akkadian Verb and Its Semitic Background*. Winona Lake, Indiana 2010.
- M. Krebernik, "The Linguistic Classification of Eblaite: Methods, Problems, and Results," pp. 233-249 in eds. J.S. Cooper and G.M. Schwartz, *The Study of the Ancient Near East in the 21st Century: The William Foxwell Albright Centennial Conference*. Winona Lake, Indiana 1996.
- J. Kuryłowicz, *Studies in Semitic Grammar and Metrics*. London 1973.
- E. Lipiński, *Semitic Languages: Outline of a Comparative Grammar*. Leuven 1997.
- _____, *Semitic Linguistics in Historical Perspective*. Leuven 2014.
- A. Maman, *Comparative Semitic Philology in the Middle Ages from Sa'adiah Gaon to Ibn Barūn (10th-12th C.)*. Leiden 2004.
- S. Moscati et al., *An Introduction to the Comparative Grammar of the Semitic Languages*. Wiesbaden 1964.
- Th. Nöldeke, *Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft*. Strassburg 1904.
- _____, *Neue Beiträge zur semitischen Sprachwissenschaft*. Strassburg 1910.
- E. de Lacy O'Leary, *Comparative Grammar of the Semitic Languages*. London 1923.
- G. del Olmo Lete, *Questions of Semitic Linguistics: Root and Lexeme. The History of Research*. Bethesda, Maryland 2008.
- _____, *Studies in Common and Comparative Semitics. Selected Papers*. Cordoba 2015.
- J.N. Postgate, ed., *Languages of Iraq: Ancient and Modern*. Cambridge 2007.
- *A. Rainey, "Redefining Hebrew —A Transjordanian Language," *Maarav* 14 (2007) 67-81.
- A.D. Rubin, *Studies in Semitic Grammaticalization*. Winona Lake, Indiana 2005.
- _____, *A Brief Introduction to the Semitic Languages*. Gorgias Handbooks 19. Piscataway, NJ 2010.
- R. Stempel, *Abriss einer historischen Grammatik der semitischen Sprachen*.

Frankfurt am Main 1999.

R.C. Steiner, *The Case for Fricative-Laterals in Proto-Semitic*. New Haven, Connecticut 1977.

———, *Affricated Ṣade in the Semitic Languages*. New York 1982.

———, "Addenda to The Case for Fricative-Laterals in Proto-Semitic," pp. 1499-1513 in ed. A.S. Kaye, *Semitic Studies in Honor of Wolf Leslau on the Occasion of His Eighty-Fifth Birthday November 14th, 1991*. Wiesbaden 1991.

———. *Early Northwest Semitic Serpent Spells in the Pyramid Texts*. Winona Lake, Indiana 2011.

R.M. Voigt, "The Classification of Central Semitic," *Journal of Semitic Studies* 32 (1987) 1-21.
X5

S. Weninger et al., eds., *The Semitic Languages: An International Handbook*. Mouton 2011.

W. Wright, *Lectures on the Comparative Grammar of the Semitic Languages*. Cambridge 1890.

<http://www.semiticbibliography.org/>

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: